

Samenvatting en conclusies van rapport 1368 “Uitmijnadvies ten behoeve van natuurontwikkeling in de Nieuwe Dordtse Biesbosch”

Auteur(s): ir. R. Postma; ir. M.J.G. de Haas; dr.ir. D.W. Bussink

In een aantal polders ten zuidoosten van Dordrecht is de Dienst Landelijk gebied bezig met het ontwikkelen van plannen voor de ontwikkeling van natte natuur. In dat kader zullen landbouwgronden worden omgevormd tot natuur- en recreatiegebieden, de Nieuwe Dordtse Biesbosch genaamd. Uit voorgaand onderzoek is gebleken dat de bodem te veel fosfaat bevat om een goede waterkwaliteit te kunnen halen en om de gewenste natuurdoelen te kunnen realiseren. Aangezien afgraven en diepploegen, die als mogelijke oplossingen zijn genoemd, dure maatregelen zijn heeft DLG aan Nutriënten Management Instituut NMI gevraagd om de perspectieven van verschralen en/of uitmijning in het gebied te verkennen. Daarbij diende aandacht te worden besteed aan de kansrijkheid om via verschralen en/of uitmijnen de natuurdoelen en de gewenste waterkwaliteit te realiseren en moest aandacht worden besteed aan de wijze waarop de uitmijning het best kon worden uitgevoerd.

Na een inventarisatie van de beschikbare informatie over het gebied is vastgesteld dat aanvullend grondonderzoek wenselijk was. Daartoe zijn in het najaar van 2009 op een groot aantal percelen (ca. 90) in de Noordbovenpolder, de Alloijzen/Bovenpolder en de Noorderdiepzone grondmonsters van de bovengrond genomen ten behoeve van chemisch grondonderzoek. Het betrof met name parameters die worden gebruikt voor het inschatten van de fosfaattoestand van de percelen en voor het beoordelen van de toestand van andere nutriënten zoals stikstof en kalium en de pH en het organische stofgehalte. De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in kaarten, ze zijn gebruikt om het perspectief van uitmijnen te beschrijven en om richtlijnen te geven voor de wijze waarop de uitmijning het best kon worden uitgevoerd.

Uit de resultaten van de direct beschikbare hoeveelheid P (bepaald in een 0,01 M CaCl₂-extract, ofwel P-PAE) en de P-beschikbaarheid op langere termijn (bepaald met de P-AL-methode) in de bovengrond van de percelen in het gebied bleek dat er sprake was van een aanzienlijke variatie in de P-toestand binnen het gebied, waarbij op een aantal percelen de P-toestand voldoende laag was voor natuurontwikkeling en/of het realiseren van een goede waterkwaliteit bij vernatting, maar dat de P-toestand in een groot aantal situaties moet worden verlaagd. Daarbij is het volgende geconcludeerd:

- Uitmijning is een interessante mogelijkheid om percelen in de Nieuwe Dordtse Biesbosch voor te bereiden op natuurontwikkeling en vernatting.
- De kansrijkheid van uitmijning om de gewenste daling van de P-toestand te realiseren is afhankelijk van de doelen (al dan niet ambitieuze natuur en/of een goede waterkwaliteit), de actuele P-toestand van de bodem en eigenschappen van de bodem die van invloed zijn op het verlagen van de P-toestand (vooral bufferende eigenschappen). Indicatieve berekeningen lieten zien dat de benodigde uitmijnperiode afhankelijk is van de doelen en de P-toestand van de grond op de percelen in de Nieuwe Dordtse Biesbosch en dat die varieert van 0 tot meer dan 100 jaar.
- Ten behoeve van de uitmijning moeten keuzes gemaakt worden ten aanzien van i) het te telen gewas, ii) de bemesting en iii) aanvullende maatregelen. De P-opname van grasland is het hoogst, waarmee het het meest effectief is ten behoeve van uitmijning. Voor de bemesting is het van belang dat geen P wordt aangevoerd en dat de overige nutriënten volgens de richtlijnen van de bestaande bemestingsadviezen worden toegediend. Daarmee wordt de P-opname en onttrekking gemaximaliseerd. Het betekent dat geen organische en dierlijke meststoffen toegediend dienen te worden en dat op grasland niet wordt beweid. Voor een aantal akkerbouw- en vollegrondsgroentegewassen, zoals granen, suikerbieten en spruitkool, is het van belang dat gewasresten zoveel mogelijk van de percelen worden afgevoerd.